

226

CEB

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-6227

Chișinău

15 iulie 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/ 1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19 (*inițiativa legislativă nr. 226 din 09.06.2020*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 512 din 15 iulie 2020.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română –1 filă și în limba rusă –1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română - 4 file și în limba rusă - 5 file).

Secretar general
Adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Oleg Barcari
Tel.:022250442

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1811
"16"	07 2020
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 512

din 15 iulie 2020

Chișinău

Pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

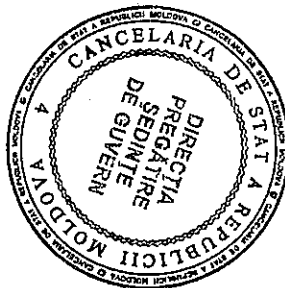
Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor

Ministrul justiției

ION CHICU

Serghei PUȘCUȚA

Fadei Nagacevschi

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 512/2020

AVIZ

la proiectul de lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19

Guvernul a examinat proiectul de lege privind unele măsuri în vederea implementării Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 226 din 9 iunie 2020) de către domnul Radu Marian, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul prevede crearea cadrului juridic pentru implementarea Programului de garantare de către stat a creditelor contractate de agenții economici afectați de criza pandemică COVID-19 prin stabilirea unui fond de garantare în mărime de două miliarde de lei. În calitate de posibile surse de finanțare a Programului în cauză, în nota informativă, se indică: reducerea cheltuielilor neesențiale ale instituțiilor publice; susținerea necondiționată acordată de către partenerii externi (Fondul Monetar Internațional, Uniunea Europeană, Banca Mondială și alții; asistența macrofinanciară a Uniunii Europene în valoare de 70 de milioane de euro.

Proiectul înaintat pentru examinare conține riscuri de ordin financiar ce ar putea afecta stabilitatea finanțelor publice, întrucât în contextul actual al crizei pandemice COVID-19 și condițiile stabilite în proiect pentru participarea la Programul menționat, riscurile de ordin financiar sunt iminente și pot afecta direct prudența finanțelor publice, probabilitatea activării garanțiilor emise în aceste circumstanțe fiind foarte mare.

Cu titlu informativ, menționăm că, în perioada anilor 1993-1998, de către Guvern au fost emise garanții de stat pentru împrumuturi interne în valoare de 589,1 milioane de lei. Majoritatea împrumuturilor garantate și dobânzilor aferente au fost rambursate din contul bugetului de stat în sumă de aproximativ 404,1 milioane de lei. Pentru a restabili mijloacele dezafectate de la bugetul de stat față de debitorii garantați au fost inițiate proceduri de faliment. Dat fiind faptul că în majoritatea cazurilor masa debitoare a acestor debitori era mai mică decât suma datoriilor, datoriile acestora față de bugetul de stat au fost anulate.

În același timp, remarcăm că pentru susținerea agenților economici afectați de situația epidemiologică (COVID-19), statul a adoptat un set de măsuri prin Legea nr. 60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative, printre care se evidențiază implementarea Programului de subvenționare a dobânzilor, beneficiarii căruia sunt întreprinderile ce au contractat/contractează credite în perioada 1 mai 2020–31 decembrie 2020. Mărimea subvenției lunare acordate de către stat

beneficiarilor constituie suma dobânzii lunare achitate pentru creditele contractate în cadrul Programului de subvenționare a dobânzilor.

Suplimentar, comunicăm că în Republica Moldova este funcțional Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, acesta fiind creat în temeiul art. 13 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, în cadrul structurii organizaționale „Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii”. Scopul acestui Fond corespunde exact cu cel reliefat în proiectul de lege (garantarea creditelor obținute de către întreprinderile mici și mijlocii de la băncile sau organizațiile de creditare nebancară în cazul în care nu dispun de suficient gaj), iar principalele obiective ale acestuia sunt:

- stimularea creării și menținerii locurilor de muncă prin sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii care contribuie la creșterea economică și la ocuparea forței de muncă;
- sporirea volumului de resurse financiare accesate de întreprinderile mici și mijlocii de la entitățile din sectorul financiar;
- sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii prin facilitarea accesului la finanțare.

Activitatea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii creat în cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii este reglementată de Regulamentul cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 828/2018, Regulamentul privind emiterea, monitorizarea și executarea garanțiilor financiare, iar produsele de garantare ale Fondului menționat sunt aprobate de către Consiliul de coordonare din cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Cadrul normativ nominalizat permite stabilirea criteriilor de eligibilitate pentru beneficiarii Fondului sus-menționat, pentru entitățile finanțatoare (bănci și organizații de creditare nebancară), condițiilor Fondului respectiv, duratei garanțiilor, procedurii de executare a creditului în cazul incapacității de plată a beneficiarului, plafonului maxim în valori relative (de 80% din valoarea creditelor solicitate) și în valori absolute ale garanțiilor financiare.

Totodată, produsele de garantare ale Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii cuprind aproape toate activitățile economiei naționale, astfel contribuind direct la creditarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii. Garanțiile financiare acordate de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii acoperă de la 50% până 80% din valoarea creditelor, iar suma garanției este cuprinsă între 500 de mii și cinci milioane de lei pentru o perioadă de la 36 la 60 de luni. Un avantaj important este faptul că, indiferent de produsul de garantare, comisionul de garantare este de 0,5% anual din suma garanției. Pe parcursul activității sale, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului

Întreprinderilor Mici și Mijlocii a facilitat acordarea a 408 credite în sumă de 451,6 milioane de lei, asigurând beneficiarii de credite cu garanții financiare în valoare de aproape 152 de milioane de lei, fapt ce a contribuit la implementarea proiectelor investiționale în sumă de circa 667,1 milioane de lei. Mai mult decât atât, garanțiile financiare oferite de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii prin prisma mecanismului Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii nu sunt considerate garanții de stat în contextul Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Adițional, menționăm că, pe lângă Fondul nominalizat, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii gestionează în prezent și alte programe de suport pentru mediul de afaceri care sunt active și pot fi accesate, inclusiv în vederea reducerii impactului crizei pandemice, și anume: Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”, Programul „Femei în Afaceri”, Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, Programul de digitalizare a întreprinderilor mici și mijlocii, Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii, Centrul de Consultanță și Asistență în Afaceri, Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova.

În aceeași ordine de idei, relevăm că, conform strategiilor sectoriale ale Ministerului Economiei și Infrastructurii, anual în legea bugetului de stat sunt aprobate programele de stat menționate de susținere și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, cu finanțarea atât din mijloacele financiare bugetare, cât și din resursele atrase ale partenerilor de dezvoltare. Astfel, anual, în legea bugetului de stat sunt prevăzute mijloace financiare destinate capitalizării Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii existent în cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019, suma alocată constituie 5,0 milioane de lei. Prin urmare, în anul 2020, suma totală a Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii constituie 154,3 milioane de lei.

Pe lângă acestea, remarcăm că, în luna aprilie-mai 2020, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Economiei și Infrastructurii și Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii au purtat o serie de discuții despre măsurile adiționale în vederea susținerii întreprinderilor aflate în dificultate temporară și revitalizării economiei în circumstanțele COVID-19. Având în vedere experiența altor state la acest capitol, în cadrul acestor discuții a fost examinată opțiunea acordării resurselor financiare adiționale debitorilor aflați în dificultate temporară, pentru necesități de capital circulant, cu garanția statului. Totodată, având în vedere că în prezent prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii se realizează mecanismul de asigurare a accesului la finanțare pentru întreprinderile autohtone prin emiterea garanțiilor financiare, în cadrul discuțiilor

s-a convenit acordarea resurselor financiare adiționale debitorilor aflați în dificultate temporară, pentru necesități de capital circulant, prin garanțiile financiare emise de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, prin Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

În urma acestor discuții, prin modificările la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordărilor standardizate, operate de către Banca Națională a Moldovei (Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr. 123/2020), s-au redus expunerile băncilor față de entitățile din sectorul public, ceea ce asigură mai mult interes băncilor în promovarea garanțiilor oferite de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii ca efect al posibilității îmbunătățirii indicatorilor de prudențialitate.

De asemenea, a fost examinată posibilitatea alocării resurselor financiare suplimentare în sumă de 50,0 milioane de lei pentru suplinirea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii din cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Resursele financiare menționate sunt prevăzute în proiectul de lege (prin Hotărârea Guvernului nr. 436/2020) privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019, aprobat prin angajarea răspunderii de către Guvern la data de 1 iulie 2020. Mijloacele financiare alocate urmează să întrunească atât principiile de gestionare și organizare a Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii conform Hotărârii nr. 828/2018, cât și condițiile pentru garantarea a 80% din volumul creditului contractat.

Prin urmare, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, prin prisma mecanismului actual al Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, va implementa în cel mai scurt timp un program special de garantare a creditelor pentru atenuarea impactului crizei pandemice COVID-19 asupra mediului de afaceri.

În contextul celor menționate *supra*, se consideră inoportună susținerea inițiativei în cauză.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 512

от 15 июля 2020 г.

Кишинэу

Об утверждении Заключения по проекту закона о некоторых мерах по реализации Программы государственных гарантий по кредитам, договоры на которые заключены экономическими агентами, пострадавшими от пандемического кризиса COVID-19

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о некоторых мерах по реализации Программы государственных гарантий по кредитам, договоры на которые заключены экономическими агентами, пострадавшими от пандемического кризиса COVID-19.

Премьер-министр

ИОН КИКУ

Контрасигнуют:

Зам. Премьер-министра,
министр финансов

Сергей ПУШКУЦА

Министр юстиции

Фадей Нагачевски

Утверждено
Постановлением Правительства № 512/
2020

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

по проекту закона о некоторых мерах по реализации Программы государственных гарантий по кредитам, договоры на которые заключены экономическими агентами, пострадавшими от пандемического кризиса COVID-19

Правительство рассмотрело проект закона о некоторых мерах по реализации Программы государственного гарантирования по кредитам, договоры на которые заключены экономическими агентами, пострадавшими от пандемического кризиса COVID-19, представленный в качестве законодательной инициативы (№ 226 от 9 июня 2020 г.), г-ном Раду Мариан, депутатом Парламента, и сообщает следующее.

Проект предусматривает создание правовой базы для реализации Программы государственного гарантирования по кредитам, договоры на которые заключены экономическими агентами, пострадавшими от пандемического кризиса COVID-19, путем создания гарантийного фонда в размере 2 млрд. леев. В качестве возможных источников финансирования рассматриваемой Программы в пояснительной записке указываются: сокращение несущественных расходов государственных учреждений; безусловная поддержка со стороны внешних партнеров (Международный валютный фонд, Европейский союз, Всемирный банк и др.); макрофинансовая помощь Европейского союза в размере 70 млн. евро и др.

Проект, представленный на рассмотрение, содержит финансовые риски, которые могут повлиять на стабильность публичных финансов, поскольку в нынешнем контексте пандемического кризиса COVID-19 и условий, предусмотренных в проекте для участия в Программе, финансовые риски неизбежны и могут напрямую влиять на безопасность публичных финансов, вероятность активации гарантий, выданных в этих обстоятельствах, очень высока.

К сведению отметим, что в течение 1993-1998 годов Правительством были выданы государственные гарантии на внутренние займы на сумму 589,1 млн. леев. Большая часть гарантированных кредитов и процентов по ним была погашена из государственного бюджета на сумму около 404,1 млн. леев. В целях восстановления средств, списанных из государственного бюджета, были инициированы процедуры банкротства должников, получивших гарантии. Учитывая тот факт, что в большинстве случаев

дебиторская масса этих должников была меньше суммы долгов, их долги перед государственным бюджетом были аннулированы.

В то же время, следует упомянуть, что для поддержки экономических агентов, затронутых эпидемиологической ситуацией (COVID-19), государство Законом № 60/2020 об учреждении некоторых мер поддержки предпринимательской деятельности и о внесении изменений в некоторые нормативные акты приняло ряд мер, среди которых выделяется внедрение Программы субсидирования процентных ставок, бенефициарами которой являются компании, заключившие/заключающие договора на кредиты в период с 1 мая 2020 года по 31 декабря 2020 года. Размер ежемесячной субсидии, предоставляемой государством бенефициарам, представляет собой сумму ежемесячных процентов, выплачиваемых по кредитам, договоры на которые заключены в рамках Программы субсидирования процентных ставок.

Дополнительно сообщаем, что в Республике Молдова действует Фонд гарантирования кредитов для малых и средних предприятий, который создан в соответствии со статьей 13 Закона № 179/2016 о малых и средних предприятиях, в рамках организационной структуры «Организация по развитию сектора малых и средних предприятий». Цель этого фонда в точности соответствует цели, выделенной в проекте закона (гарантирование кредитов, полученных малыми и средними предприятиями от банков, или небанковских кредитных организаций в случае, когда они не располагают достаточным залогом), и его основными задачами являются:

- стимулирование создания и сохранения рабочих мест путем поддержки малых и средних предприятий, способствующих экономическому росту и занятости населения;
- увеличение объема финансовых ресурсов, за которыми обращаются малые и средние предприятия к организациям финансового сектора;
- повышение конкурентоспособности малых и средних предприятий за счет облегчения доступа к финансированию.

Деятельность Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий, созданного в рамках Организации по развитию сектора малых и средних предприятий, регулируется Положением об организации, функционировании и использовании Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий, утвержденного Постановлением Правительства № 828/2018, Положением о выдаче, мониторинге и исполнении финансовых гарантий, а гарантийные продукты указанного Фонда утверждаются Координационным советом в рамках Организации по развитию сектора малых и средних предприятий. Указанная

нормативная база позволяет устанавливать критерии приемлемости для бенефициаров вышеуказанного Фонда, для финансирующих субъектов (банков и небанковских кредитных организаций), условия данного Фонда, срок действия гарантий, порядок выплаты кредита в случае несостоятельности бенефициара, максимальный потолок в относительных значениях (80% стоимости запрашиваемых кредитов) и в абсолютных значениях финансовых гарантий.

В то же время гарантийные продукты Организации по развитию сектора малых и средних предприятий охватывают практически все виды деятельности национальной экономики, что напрямую способствует кредитованию и развитию малых и средних предприятий. Финансовые гарантии, предоставляемые Организацией по развитию сектора малых и средних предприятий, покрывают от 50 до 80% стоимости кредитов, а сумма гарантии составляет от 500 тыс. до 5 млн. леев на срок от 36 до 60 месяцев. Важным преимуществом является то, что независимо от гарантийного продукта, гарантийный взнос составляет 0,5% годовых от суммы гарантии. В ходе своей деятельности Организация по развитию сектора малых и средних предприятий содействовала предоставлению 408 кредитов в сумме 451,6 млн. леев, обеспечив получателей кредитов финансовыми гарантиями в сумме почти 152 млн. леев, что способствовало внедрению инвестиционных проектов на сумму около 667,1 млн. леев. Более того, финансовые гарантии, предлагаемые Организацией по развитию сектора малых и средних предприятий сквозь призму механизма Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий, не считаются государственными гарантиями в контексте Закона № 419/2006 о долге публичного сектора, государственных гарантиях и государственном рекредитовании.

Дополнительно следует отметить, что помимо указанного Фонда, Организация по развитию сектора малых и средних предприятий в настоящее время управляет и другими программами поддержки предпринимательства, которые являются активными и доступными, в том числе для уменьшения воздействия пандемического кризиса, а именно: Программа привлечения денежных переводов в экономику «PARE 1 + 1», Программа «Женщины в бизнесе», Программа «Старт для молодежи: устойчивый бизнес дома», Программа оцифровки малых и средних предприятий, Программа экологизации малых и средних предприятий, Центр консультирования и поддержки бизнеса, Сеть бизнес-инкубаторов Республики Молдова.

Следует также отметить, что согласно отраслевым стратегиям Министерства экономики и инфраструктуры, ежегодно в законе о

государственном бюджете утверждаются государственные программы поддержки и развития сектора малых и средних предприятий, финансируемые как из бюджетных финансовых средств, так и из привлеченных ресурсов партнеров по развитию. Так, ежегодно в законе о государственном бюджете предусматриваются финансовые средства, предназначенные для капитализации Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий в рамках Организации по развитию сектора малых и средних предприятий. Согласно Закону № 172/2019 о государственном бюджете на 2020 год, выделенная сумма составляет 5,0 млн. леев. Таким образом, в 2020 году общая сумма Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий составляет 154,3 млн. леев.

Кроме того, отмечаем, что в апреле-мае 2020 года Министерство финансов, Национальный банк Молдовы, Министерство экономики и инфраструктуры и Организация по развитию сектора малых и средних предприятий провели серию обсуждений по дополнительным мерам по поддержке предприятий, испытывающих временные трудности, и по оживлению экономики в обстоятельствах COVID-19. Учитывая опыт других государств в этом отношении, в ходе обсуждений был рассмотрен вариант предоставления дополнительных финансовых ресурсов должникам, испытывающим временные затруднения, для нужд оборотного капитала, под гарантию государства. В то же время, учитывая, что в настоящее время Организация по развитию сектора малых и средних предприятий внедряет механизм обеспечения доступа к финансированию для отечественных предприятий путем предоставления финансовых гарантий, в ходе обсуждений было принято решение о предоставлении дополнительных финансовых ресурсов должникам, испытывающим временные трудности, для нужд оборотного капитала, через финансовые гарантии, выданные Организацией по развитию сектора малых и средних предприятий, через Фонд гарантирования кредитов для малых и средних предприятий.

В результате этих обсуждений, путем внесения изменений в Регламент о подходе к кредитному риску для банков, в соответствии со стандартизированными подходами, проведенными Национальным банком Молдовы (Решение Национального банка Молдовы № 123/2020), снизились риски банков в отношении субъектов публичного сектора, что обеспечивает более высокий интерес банков к продвижению гарантий, предлагаемых Организацией по развитию сектора малых и средних предприятий, как следствие возможности улучшения показателей пруденциальности.

Также была рассмотрена возможность выделения дополнительных финансовых ресурсов в размере 50,0 млн. леев для пополнения Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий в рамках Организации по развитию сектора малых и средних предприятий. Указанные финансовые ресурсы предусмотрены в проекте закона (Постановлением Правительства № 436/2020) о внесении изменений в Закон № 172/2019 о государственном бюджете на 2020 год, утвержденном путем принятия на себя ответственности Правительством 1 июля 2020 года. Выделенные финансовые средства должны соответствовать как принципам управления и организации Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий согласно Постановлению Правительства № 828/2018, так и условиям для гарантирования 80% объема привлеченного кредита.

Таким образом, Организация по развитию сектора малых и средних предприятий, в соответствии с действующим механизмом Фонда гарантирования кредитов для малых и средних предприятий, в кратчайшие сроки внедрит специальную программу гарантирования кредитов для смягчения воздействия пандемического кризиса COVID-19 на бизнес-среду.

Исходя из вышеизложенного, поддержка данной законодательной инициативы считается нецелесообразной.